

AKADEMIA ‘RRËNJËT TONA’

KUVENDI - IV NDËRKOMBËTAR

**TRASHËGIMIA KULTURORE MATERIALE
DHE SHPIRTËRORE E TRUNGUT
PELLAZG-EPIR-ILIR-ARB NOR-SHQIPTARË
NDËR SHEKUJ E MIJËVEÇARË**

PROGRAM

TIRANË 02 - 04 Mars, 2022

*Një komb ngrihet, ecën, zhvillohet
jo me forcën e muskujve të paditur,
por me forcën e dijes me vlera dhe
nivel të lartë përfaqësimi*

Akademia e Shkencave “Rrënjët Tona”, 2019

Rr. Zef JUBANI, Pall. 62, K. VIII, Ti-
ranë, Shqipëri

Mob: 068 20 70 560

E-Mail: sazanguri@gmail.com

Web: www.gggroup-al.com

E drejta e Autorit mbrohet me ligj.

Ky material është pronë e patjetërsueshme e Akademisë Shkencore “Rrënjët Tona”. Asnjë pjesë e këtij materiali nuk mund të riprodhohet, të ruhet në ndonjë sistem, apo të transmetohet në ndonjë formë apo me ndonjë mjet, elektronik, mekanik, fotokopjim, regjistrim, ose tjetër, pa autorizimin me shkrim nga kjo Akademi.

ETNOKULTURA ËSHTË VETË KOMBI DHE POPULLI SHQIPTAR

Etnokultura është vetë Kombi dhe populli shqiptar. Mund të themi pa ngurrim dhe të rënë në ujdë kombëtarisht se Etnokultura është ndër thesaret më të çmuara të popullit tonë, është energjia e bashkuar më e dukshme identitare e tij, është patenta kombëtare e trashëgimisë të së kaluarës, e vlerave më të ndritura të së sotmes dhe garancia më e madhe dhe e sigurt dhe për sfidat e së ardhmes së Shqipërisë dhe shqiptarëve kudo në botë, është ndihma më e vyer e Kombit dhe popullit shqiptar në thesarin e kulturës botërore. Etnokultura ka qenë objekt studimesh prej shekujsh, nga dijetarë, studiues dhe shkencëtarë nga trevat shqiptare dhe të huaja. Me këtë rast shprehim vlerësimin tonë më të lartë për të gjithë ata që dhanë ndihmën e tyre, pavarësisht nga koha, vendi dhe qasja e tyre shkencore. Ky Kuvend, bazuar mbi këtë trashëgimi historiko-teorike-albanologjike ndër shekuj, synon që të përparojë, të zgjerojë dhe të thellojë akoma më tej studimet në këtë fushë, nën dritën e burimeve të reja, të qasjeve moderne dhe të metodave më të përparuara kërkimore e shkencore.

Dr. Ing. Stefan **PINGULI**

President i Kuvendit dhe Drejtor i Bordit të Akademisë
“RRËNJËT TONA”.

MOMENTI HISTORIK I KOMBI SHQIPTAR THËRRET TRASHËGIMINË KULTURORE

Mund të themi pa ngurrim dhe të dakordësuar kombëtarisht dhe ndërkombëtarisht se momenti historik që po kalon Kombi dhe populli shqiptar thërrasin edhe simbolet me emblemat përkatëse në krye të agjendës sonë kombëtare, fqinjësore, ballkanike, europiane dhe globale. Në rrafshin kombëtar dilemat e brendshme kulturore e shkencore, qytetare dhe intelektuale, qasjet e shumëllojshme dhe të kundra llojit e rivendosin zvashtëmë dhe shkencën mbi simbolet sërish në tryezat e debatit tonë të brendshëm kulturor e shkencor, akademik dhe mbarëpopullor. Ky debat duhet nxitur e zhvilluar, sepse i kontribuon ndriçimit të identitetit tonë kombëtar dhe lartësimit të imazhit të tij ndërkombëtar përpara botës. Trashëgimia kulturore dhe etnokultura shqiptare janë patenta më e sigurt, më cilësore dhe më garuese e shqiptarëve në rendin botëror të mijëvjeçarit të ri.

Ing. Fred **BALAJ**

Sekretar i Kuvendit të Akademisë “RRËNJËT TONA”.

Pamje nga zhvillimi dhe mbajtja e punimeve të Kuvendit të parë Abanologjik për Akademinë Alternative të Shkencave “Rrënjët Tona” me temë “Vazhdimësia historiko-gjuhësore dhe etnokulturore e popullit shqiptar ndër shekuj e mijëvjeçarë.” (09 -12 Maj, Tiranë, 2019)

*Foto me shumicën e pjesëmarrësve të Kuvendit të parë Albanologjik për Akademinë Alternative të Shkencave “Rrënjët Tona” me temë “Vazhdimësia historiko-gjuhësore dhe etnokulturore e popullit shqiptar ndër shekuj e mijëvjeçarë”.
(09 -12 Maj, Tiranë, 2019)*

Pamje nga salla e kinoteatrit Lushnjë gjatë punimeve të Kuvendit të dytë Albanologjik për Akademinë Alternative të Shkencave “Rrënjët Tona”, me temë “KONGRESI I LUSHNJES” - ATY KU U FARKËTUA SHTETI I PARË SHQIPTAR”. (27-28 Janar, Lushnjë, 2020), ku morën pjesë mbi 200 studentë, mbi 100 qytetarë, mbi 100 studiues dhe mbi 100 persona të dikastereve shtetërore, si Bashkia Lushnjë, Kuvendi Popullor, Ministria e Arsimit, pjesëmarrës nga Republika e Kosovës, e Maqedonisë së Veriut dhe e Malit të Zi.

Pamje nga zhvillimi dhe mbajtja e punimeve të Kuvendit të tretë Albanologjik për Akademinë “Rrënjët Tona” në Tiranë dhe në Manastir me temë: GJUHA SHQIPE - GJUHË E NATYRËS; Gjuhë nga piktogramat (35,000 vjet, pK), petrolifet (20,000vjet, pK), ideogramat (15,000vjet pK,) hieroglifët (9,000 vjet, pK,) kunjiform (3,200 vjet, pK) deri në alfabetet e para të njërëzimit pel-lazgo-etruske (1,500 vjetpK), e rinxjerrë nga pluhuri në Kongresin e Manastirit, si ABC e gjuhës shqipe(1908 pasK) dhe/ose asaj evropiane, me rastin e 125 vjetorit të Kongresit të Korilianos (Kalabri) dhe 112 vjetorit të Kongresit të Manastirit

TRASHËGIMIA KULTURORE MATERIALE DHE JOMATERIALE SHPIRTËRORE

Trashëgimia kulturore jomateriale shpirtërore, nënkupton praktikat, paraqitjet, shprehjet, gjuhën, njohuritë dhe krijimtarinë popullore, si dhe veglat, objektet, artizanatin dhe hapësirat kulturore që bashkëshoqërojnë ato që bashkësitë, grupet dhe kur është rasti, individët i pranojnë si pjesë përbërëse të trashëgimisë së tyre kulturore. Po ashtu, trashëgimia kulturore jomateriale dhe shpirtërore në vevete ndërthen mënyrën, gjuhën, njohuritë dhe krijimtarinë tonë popullore. Në trashëgiminë kulturore shpirtërore (jo materiale) pëfshihen çështje që lidhen me përdorimin e gjuhës në veprat letrare, me folklorin gojor të ruajtur në kujtesë, i shkruar ose i regjistruar me folklorin vokal, koreografik dhe instrumental, me zakone dhe doke tradicionale, me besime dhe bestytini të traditës, si dhe me zejet e ndryshme tradicionale.

ELEMENTËT TRADICIONALË TË ETNOKULTURËS SHQIPTARE

Elementët tradicionalë të etnokulturës shqiptare zanafillojnë qysh nga koha kur një popull parak evropian, i dalë nga shpella për jetesë të mbrojtjes nga cikli i fundit akullnajor (23,000 – 15,000 vjet p.e.s.), pastaj të përplasur nga dy kataklizmot e mëdha të natyrës (përmytjet jo pak herë dhe hiri vullkanik) studiuan për tre mijë vjet ligjësitë dhe rregullat e natyrës dhe realizuan shpikjet e para, zakonet e para, kulturat e para, fermat e para, ndërtimet e para, kalendarët e parë, e shumëçka tjetër. Është ky njeri parak që dallgët e jetës e bënë shumë të mençëm, aq sa mendoi edhe sesi t'i linte shpikjet e veta. Për t'i kujtuar ato shpiku: festat pagane që nuk ishin gjë tjetër, veçse ligjësitë e natyrës, si dita e verës, (14 Mars), Logu i Bjeshkëve, ditët e saturnit (Kështndjellat - 17-24 dhjetor); ditën e lindjes së vitit (25 dhjetor), ku viti ngjiz me sektonat e para me diell apo ditë më tepër; ditën e ujit të bekuar (6 janar), ku uji pjell ujin, ditën e verës, ditën e maleve, ditën e logut të bjeshkëve, etj., etj., ditët e javës të kalendarit vjetor me emrat përkatës, teoremat, si ajo e ashtuquajtur e Pitagorës, komponentët e demonologjisë, si zanat, shtojzovallet, orat, etj. (festat e shqiptarëve sot vazhduese të atyre të pellazgëve).

Askund dhe askush s'mund të ketë prodhuar orgjinalitet
dhe paraantikitet si shqiptarët me veshjet e tyre

Por, ajo që na bën më të sigurtë lidhjet me lashtësinë, me para antikitetin, me parakët sa shqiptarë dhe po aq evropianë janë sendet, veshjet dhe objekte që ende ruhen në trashëgiminë kulturore shqiptare, shpirtërore dhe jo shpirtërore, materiale dhe jo materiale. Dhe ato që spikasin më tepër ndër to janë veshjet që rrinë si perla të gurrës popullore shqiptare, të ardhur si fustanellë tipike e kohës dhe kulturës kretase dhe asaj mikeniane, po aq e përdorur edhe në veshjet popullore të Suliotëve të Epirit deri në veshjet e grave malësore të Dukagjinit dhe të Malësisë së Madhe që së bashku me xhubletën, me gërshetat dhe me kurorën mbi kokë të grave na sugjerojnë lidhjet gjenetike të këtij populli me kulturat përkatëse. Rastësi apo lidhje organike? A nuk përbëjnë të gjitha këto një rast të shkëlqyer, në mos për tjetër, të paktën për studime mbi to në nivele të larta shkencore!?

ETNOKUTURA SHQIPTARE - PERANDORI E KULTURËS BOTËRORE

Jo rastësisht, kronikanë, studiuesë, shkencëtarë, gjeografë, konsuj apo politikanë evropianë vinin se si të coptonin dhe rropasin shqipërinë, por që rropateshin e dashuroheshin me të. Ja pse studiuesë si J.C Hobhauz (Hobhouse), udhëtar anglez i fillimit të shekullit XIX, ka vënë re larushinë e veshjeve tona popullore. Ai vë theksin te guna që sipas tij: *“përbëjnë mbrojtjen kryesore ndaj kohës së keqe”*. Ndaj dhe Bajroni thoshte, *“Shqiptari i ashpër me fustanellën deri në gju /me kokën mbështjellë me shallë dhe pushkën e stolisur/ dhe veshjet e tjera qëndisur me ar; / i këndshëm për t'u parë”* dhe në veprën e tij *“Çajld Harold”*, ky autor shkruan për ngjashmërinë që kanë shqiptarët me malësorët e Skocisë, si në veshje, në pamje po aq edhe në mënyrën e jetesës...! *Kilti apo fustanella, megjithëse e bardhë...të folurit e tyre kelt në tingëllim më çonte larg në Morven.*

Për veshjen e shqiptarëve bën fjalë edhe H. Holland, një udhëtar tjetër anglez i viteve 1812-1813. Gjatë përshkrimit të

pjesëve të kostumit shqiptar, edhe ky autor sikurse Hobhauz, vë theksin te: *guna e madhe, një veshje shajaku të ashpër me thekë, me mëngë të hapura dhe një copë të madhe katrore prapa (te jaka)*. Si shumë autorë të tjerë francez, edhe ky përqas fustanellën shqiptare me “kiltin” e skocezëve: *“një (fund) këmishë prej pelhurë të ashpër pambuku, i cili fillon nga beli dhe varet poshtë deri në gju, ashtu si kilti skocez, duke mbuluar të mbathurat që janë gjithashtu prej pëlhure”*. Ai e mbyll përshkrimin e veshjes së burrave me këto fjalë: duke krahasuar pamjen e jashtme të kësaj veshjeje kombëtare me atë të vëndeve të tjera, unë nuk gjej ndonjë që t’i përngajë aq sa ai i fshatrave të Sardenjës. Por, krahasimi këtu është në favor të shqiptarëve: *sardi gjysmë i xhveshur ashtu si shihet nëpër rrugët e Kaliarit, nuk është veçse një paraqitje e mjeruar e figurave madhështore që bëjnë roje përqark sarajeve të Ali Pashës*.

Një tjetër studiues evropian po aq i zellshëm në studimet për shqiptarët si J.G. Hahn do të shprehej se: *“Ne u çuditëm kur konstatuam, dëshmon ai, që në Bicaj (rrethi i Kukësit) fustanella përdorej si veshje burrash në një masë mbizotëruese. Këtë veshje ne e kishim ndeshur edhe më parë..në Mërtur, si edhe gjatë Drinit deri në Prizren, mirëpo në Bicaj ajo përbënte kostumin kombëtar karakteristik*.

G. de Vodonkur nuk linte, vend e pa vend, pa përmendur sesi: *“shqiptarët kanë ruajtur në përgjithësi veshjen ushtarake të romakëve”*. Ata mbajnë: *një tunikë të ngjeshur për mesi me një brez lëkure, ku vënë koburet, hanxharin e varin në dy vezme...; një xhamadan pa mëngë në të cilin shiritat e qendisjet kanë zënë vendin e rrjetës prej lëkure, xhokën që varet prapa dhe nuk kopsitet përpara, pastaj gjuhën e gjerë pa mëngë që e mbajnë me vete në çdo kohë, një palë pantallona të ngushta, diçka të ngjashme me “karkalat” e përhapura në Mesjetë në ushtrinë romake, të ciat pjesërisht i mbulon tunika (është fjala për tiqrit e ngushtë prej shajaku); opinga të ngjashme me ato që shuhen në monumentet antike, që paraqesin ushtarë romak, të lidhura mbi tiqrit me rripa lëkure, tek të cilat varen tri pafta argjendi për zbukurim. Në kokë mbajnë një kësulë të vogël të kuqe, zakonisht të mbështjellë me një shallë pëlhurë në formë turbani”*.

Studiuesi tjetër E. Spenser shkruan te *“Udhëtime në Turqinë*

Europiane” se ka takuar shqiptarë të veshur me fustanellë edhe në luginën pjellore të Toplicës, në Moezinë e Epërme, pra në perëndim të Nishit, përtej kufirit verilindor të Kosovës. Ai ka përshkruar gjithashtu kostumin e Shqiptarëve që e shoqëronin në udhëtimin e tij nga Prishtina në Mitrovicë, duke përmendur: *fustanellat e tyre të bardha, me qindra kinda, xhamadanët prej cohe ose kadifeje të kuqe, fesin, opingat, brezin e mëndafshhtë dhe natyrisht edhe armët e tyre (pushkën e gjatë, koburet e shpatën e harkuar), të gjitha të zbukuruara, dhe e quan këtë “veshje të një luftëtari shqiptar”.*

H. Hekard (Hecquard) – Histoire et description de la haute Albanie ou Guerguerie, Paris, 1858) shkruan se: *burrat myslimanë vazhdonin të mbanin kostumin vendës (me fustanellë) në variante që u përshtateshin shtresave të ndryshme shoqërore. Katolikët kishin përshtatur “veshjen me bre-navekë të zinj të gjatë deri në gju”, që kishte një ndikim të theksuar oriental.*

Prof.ing.Av. Sazan **GURI**

Drejtor Ekzekutiv i Akademisë “RRËNJËT TONA”

PROGRAM

	<i>DITA E PARË, E MERKURE DATE 02 Mars 2022</i>	
16:00 – 20:00	REGJISTRIMI I PJESËMARRËSVE NË MUZEUM KOMBËTAR	
16:00 – 19:00	EKSPOZITA ME MINIMUZE, PAVIONE ME VESHJE NGA KRAHINAT E VENDIT DHE THËNIE TË ARTA, FOTO E FIGURA MBI ETNOKULTURTËN SHQUIPTARE	
15:50 – 18:00	MONOLOG ME KOSTUMIN MË TË LASHTË EVROPIAN nga Ramadan KLLLOGJRI, ASAMBLI MOKRA	
18:00 – 19:00	KONFERENCË SHTYPI ME MEDIAT E VENDIT	
	<i>DITA E DYTË, E ENJTE DATE 03 MARS 2022</i>	
	SEANCA E PARË	
	CEREMONIA E HAPJES DHE REFERATET FRYMËZUESE TË KUVENDIT	
10:00 - 11:10	Drejtues seance: Prof. Ing. Av. Sazan GURI , Dr. Stefan PINGULI , Prof. Dr. Afërdita ONUZI , ing. Fredi BALAJ , Prof. Bujar KAPEXHIU , Dr. Migena ARLLATI	
09:00- 10:00	RREGJISTRIMI I PJESËMARRËSVE, MUZEU TIRANE	
10:00- 10:40	HAPJA E KUVENDIT	STEFAN PINGULI , PRESIDENT I KUVENDIT
	PËRSHËNDETJE NGA KRYETARI I BASHKISË LEZHE	Pjerin NDREU
	PËRSHËNDETJE NGA LIDHJA E HISTORIANËVE TË KOSOVËS ALI HADRI,	Dr. Pajazit HAJZERI

	PËRSHËNDETJE NGA SHOQOATA PATRIOTIKE ÇAMËRIA,	Liljan IDRIZAJ
	PËRSHËNDETJE NGA MINISTERIA E KULTURËS	
	PËRSHËNDETJE NGA MINISTERIA E ARSIMIT	
	PËRSHËNDETJE NGA PRESIDENTI I REPUBLIKËS,	Z. ILIR META
10:40-11:00	XHUBLETA SHQIPTARE – MJET IDENTIFKUES ME TË PARËT E TË PARËVE TANË	Prof.dr. Aferdita ONUZI , Etnokulturore, Antropologe
11:00-11:10	TRASHËGIMIA KULTURORE MATERIALE DHE SHPIRTËRORE E TRUNGUT PELLAZG-ILIR ARBNOR-SHQIPTARË NDËR SHEKUJ E MIJËVEÇARË,	Prof.ing.Av. Sazan GURI , Studiues, Publicist
11:00-11:10	GJAMA E BURRAVE, QARJA E SKENDERBEUT PREJ BURRAVE TË DUKAGJINIT	Gjon DUKE GILJA Studiues, Publicist
11:10 – 11:15	DOKUMENTAR, XHUBLETA - PASAPORTE E IDENTITETIT KOMBËTAR SHQIPTAR	Rita Kalaja SHKURTAJ
11:15-11:25	PUSHIM KAFE VIZITË NË PAVIONET DHE MINIMUZETË E KUVENDIT FOTO E PJESËMARRËSVE TË KUVENDIT	
	SEANCA E DYTË ME KUMTESA	
	Drejtues seance: Prof. Dr. Selman SHEME , Prof. Nikoll Gj. LESHI , Dr.Nikoll LOKA , Fatbardha DEMI , Luljeta DANO , Azgan HAKLAJ	
11:25 - 11:30	PËRSHËNDETJE NGA SHOQATA E MALËSISË SË MADHE	Ilmi KURTI
11:30 - 11:45	ETNOKULTURA E ÇAMERISE NDER SHEKUJ DHE RREZIQET E SOTME	Prof. Dr. Selman SHEME , Studiues, gjeograf, Publicist.

11:45 – 12:05	KURBINI - OAZ VLERASH, ATY KU NGJIZI SHKOLLA SH, SHTETI DHE KUVENDET E ARBRIT	Dr. Nikoll Gj. LESHI Filosof, studiues, publicist, muezeolog
12:05 – 12:20	QYTETI NGA KU BURON MITI I ADAMIT	Fatbardha DEMI, Historiane,
		Studiuese, Publiciste
12:20 – 12:35	BOTËRORE KONTRIBUTI I MIRDITËS NË ETNOKUKLTURËN SHQIPTARE DHE	Dr. Nikollë LOKA, Studiues, Publicist Dodë LULI
12:35 – 12:50	PESE XHUBLETAT E DHEMBJES NE KOLEKSIONIN TIM	Luljeta DANO Studiuese, Publiciste
12:50 – 13:05	TOPONOMIA SLLAVE DHE DOMOSDOSHMËRIA E KTHIMIT NË IDENTITET - TROPOJA NJË NGA RASTET	Azgan HAKLAJ, Studiues, Publicist
13:05 – 13:15	TRASHËGIMIA ETNOKULTURORE MBAHET TE VETË NJERËZIT	Mimoza AHMETI Filozofe, publiciste, studiuese
13:15 – 13:20	MELODI ME FYELL – ASAMBLI MOKRA	Ramadan KLLOGJRI
13:20 – 13:55	DREKË PUSHIM	
14:00- 16:00	SEANCA E TRETË ME KUMTESA	
	Drejtues seance: Dr. Migena ARLLATI, Dr. Dom Nikë UKGJINI, Dr. Qazim NAMANI, Prof. Lirim MUHO, Maksim ZARKA	
13:55-14:00	PËRSHËNDETJE NGA SHOQATA ANTIPATRIA BERAT	Prof. Ing. Pavllo SHKARPA
14:00- 14:15	RRËFENJAT URBANE BRENDA SHPREHJEVE FRAZELOGJIKE	Dr. Migena ARLLATI, Studiuese, Publiciste

14:15- 14:30	GJËNDJA E MONUMENTËVE TË KULTIT KATOLIK, NË QARKUN E SHKODRËS	Dom Nikë UKGJINI, doktor në shkencat historike, Studiues, Publicist
14:30- 14:45	GJURMË TË MBISHKRIMEVE NË GURË NË DARDANISË QËNDRORE	Dr. Qazim NAMANI , Studiues, Publicist
14:45- 15:00	KËMISHA E GJATË SHQIPTARE E GRUAS SË ANAMALIT - GURRË POPULLORE QYSH 4500 VJET	Gazment KOVAÇI , Ilir LLESHI ,
		Shoq.Mali i Zi, Ulqin
15:00 - 15:15	GRIMCA ETNIKE PELLAZGO - SHQIPTARE NË ETNIKEN E LABËRISË	Prof. Lirim MUHO , Gjuhëtar, Studiues, Publicist
15:15 15:30	TAKIJA MYZEQARE DHE DISA DËSHMI PELLAZGO-ILIRE-ARBËRORE	Maksim ZARKA , Studiues, Publicist
15:40 - 15:45	LAJMËTARI, LAJMËTARI NGA HAS	Ymerli KOKA
15:45- 15:50	KËNGËT ILIRE NË KËNGËT E FËMIJËVE TË SOTËM	Skënder KARRIQ
15:50 - 16:00	PUSHIM KAFE	
16:00 - 17:40	SEANCA E KATËRT ME KUMTESA	
	Drejtues seance: Prof. Dr. Nikolla SPATHARI , prof. Murat AJVAZI , Sokol SUSAJ , Jaho BRAHJA , Prof. Myrdar JERA , Ndue BACAJ , Tefta Prifti QOSE , Ahmet MEHMETI	
16:00 - 16:05	VESHJA POPULLORE BERATASE PO AQ E FISNIKËVE EVROPIANË	Prof. Petrit BELLI
16:05 - 16:20	PETKA (XHYPETE) MBI 4000 VJEÇARE E PULTIT TË MADH (ILIRO-DALMATE) QË FLET SHQIP	Sokol SUSAJ , Muzikolog, Studiues
16:20 – 16:33	KANUN I MALEVE	Prof. Dr. Nikolla SPATHARI , Studiues, Publicist

16:33 – 16:45	KUMBARIA – INSTITUCIONI I QYTETËRIMIT TË LASHTË TË ETNISË SHQIPTARE	Jaho BRAHJA , Publicist, gazetar, Studiues i etnokulturës shqiptare.
16:45 - 16:55	TRASHËGIMIA KULTURORE MATERIALE DHE SHPIRTËRORE E LABËRISE NDËR SHEKUJ	Myrdar JERA , Studiues, Muzeolog, Tepelenë
16:55 - 17:05	TRASHËGIMJA ETNOKULTURORE NË VESHJET E BERATIT DHE PREFERENCAT E BARONËVE TË EVROPËS PËR TO	Tefta Prifti QOSE , Stiliste dhe restauratore e veshjeve artizanale
17:05 - 17:15	TRASHËGIMIA SHPIRTËRORE ARTISTIKE E ÇAMËRISË	Ahmet MEHMETI Studiues, Publicist
17:15- 17:25	VESHJET TRADICIONALE DHE KOMBETARE NË MALËSINË E GALLAPIT (GOLALKUT)	Prof. Murat AJVAZI , Zvicer, Publicist, gazetar, Studiues i etnokulturës shqiptare
17:25 - 17:35	ELEMENTËT TË VESHJES SË GRUAS ZADRIMORE QË NA LIDHIN ME LASHTËSINË DHE HISTORINË	Dr. Anna HIDA , Itali Studiuese, Publiciste
17:35 - 17:45	PAFTAT E MESIT NË KOSTUMET POPULLORE	Agron DINGO , Joni MARGJEKA Studiuesë, Publicistë
17:45 – 17:52	KABA ME FYELL TRADICIONAL, NGA ZONA MOKËR GRAMSH,	Ramadan KLLOGJRI Kurator
17:53 – 18:00	KËNGA LABE PLEQËRISHTË ME MOTIVE MIJRAVJEÇARE - KRYEVEPËR E TRASHËGIMISË NË SHEKUJ	Myrdar JERA Kurator,
18:00 - 18:30	DISKUTIME, MENDIME, SUGJERIME, PYETJE TË LIRA Lahuta mbi 4000 vjeçare vlerë e qenësishme etnokulturore e shqipëtarise Kultura shtetformuese e shteteve të Arbrit 15 shekuj kristianizëm	Azgan HAKLAJ , Prof. Ing. Alfred RUÇO , Ndue BACAJ , Prof. Muharrem ABAZAJ , Ing. Mark PALNIKAJ ,

	Mbi ngërçin albanologjik Simbolet e kultit të veshjeve të grave në Medvegjë Folklori shqiptar i mokrës në shekuj Folklori shqiptar i Korçës në shekuj	Agron DALIPAJ Dr. Qazim NAMA Drita BALLO Brunilda ZGURRO
	DITA E TRETË, E PREMTE 04 MARS 2022	
	SEANCA E PESTË ME KUMTESA	
	Drejtues seance: Dr. Eni ÇOBANI , Kleanthi DEDI , Xhemaledin SALIHU , Farida RAMADANI , Ndue BACAJ , Kostaq PAPA	
10:00 – 10:05	PËRSHËNDETJE NGA AKADEMIJA E ARTIT E SHKENCËS DHE E LETRAVE, MIRËDITË	Pjetër MARKU
10:05 – 10:17	E DREJTA DHE VLERËSIMI I GRUAS NË TË DREJTAT KANUNORE SHQIPTARE	Dr. Eni ÇOBANI , Studiuese, Juriste
10:17 – 10:30	ETNOKULTURA LUNXHIOTE - RREZATIM I PËRHERSHËM NË ETNOKULTURËN KOMBËTARE	Kleant DEDI , Muzeolog, Studiue Prof. Asc. Stavri DHIMA , Studiues
10:30 – 10:40	TELEISJA E FYTYRËS SË NUSES NË PRESHEVË	Dr. Xhemaledin SALIHU , Studiues Publicist
10:40 – 10:50	FOLKLORI MUZIKOR NË LEZHË	Marcel LACAJ , Studiues, Publicist
10:50– 11:00	PANI I MALIT TË MILETIT-PANI I KAONISË	Kostaq PAPA , Studiues, Publicist
11:00 – 11:100	GEGNISHTJA - POTENCIAL NË PASURIMIN E STRUKTURËS LEKSIKORE TË GJUHËS SHQIPE	Farida RAMADANI , Studiuese, Publiciste
11:10-11:20	HERALDIKA NË TREVAT ARBËRORE	Dr. Pajazit HAJZERI Historian, Studiues, Prishtina,
11:20-11:30	PUKA DHE RRENJET E SAJ TE TRASHEGIMISE ETNO-KULTURORE NE SHEKUJ	Muhamet CUFAJ
11:30 – 11:40	MUZEU ETNOGRAFIK I MALËSISË - MALËSIA E DËSHMIVE 3000 VJEÇARE TË RRËNJËVE ILIRO- SHQIPTARE	Ndue BACAJ

11:40 – 11:50	SOFRA SHKODRANE - KOLAZH BEJTESH	Xhelal HALILI Bujar ZURALI Isuf ÇOKU
11:50 – 12:00	PUSHIM KAFE	
12:00 – 14:00	SEANCA E GJASHTË ME KUMTESA	
	Drejtues seance: Prof. Lluka HEQIMI , Prof. Vesel SABEDINI , Saranda XHEMAJLI , Yzeir LLANAJ , Haxhi MEHMETAJ , Haki PERNEZHA , Naxhi KOSORU Viktor BAKILLARI , Rita Kalaja SHKURTAJ	
11:55 – 12:00	PËRSHËNDETJE NGA AKADEMIA PËR STUDIME TË ÇAMËRISË	Shkëlqim HAJDARI
12:00 – 12:12	TRASHËGIMIA KULTURORE NË RAJONIN E BUJANOCIT	Prof. Vesel SABEDINI ,
		Studiues, Publicist
12:12-12:25	GRATË SHQIPTARE	Saranda XHEMAJLI , Studiuese, Publiciste
12:25-12:37	PLOTZËRËSI (POLIFONIA) SHQIPTAR NDËR SHEKUJ	Yzeir LLANAJ , Studiues, Publicist
12:37-12:50	VRAPUESJA E PRIZRENIT	Haxhi MEHMETAJ , Prof. Lluka HEQIMI Studiues, Publicist
12:50-13:05	VEÇANTI NË NDARJET KANUNORE NË DIBËR TË POSHTME	Haki PERNEZHA , Studiues, Publicist
13:05 – 13:12	LEGJENDA E KËNGËS SKRAPARASE NË GOJEN E TË MADHIT DEMIR ZYKO	Naxhi KOSORU , Mjeshter Muzikolog, Studiues
13:12 – 13:20	SHTRATI HISTORIKO-POLIFONIK, KU U FORMUA KËNGËTARI DEMIR ZYKO - LISI TIMBRIK I PLOTZËRSHIT SHQIPTAR	Viktor BAKILLARI , Studiues, Publicist

13:20 – 13:30	ORIGJINA E SKËNDËRBEUT NË GOJEDHËNAT E KASTRATIT TË MALËSISE SE MADHE	Rita Kalaja SHKURTAJ , Studiuese, etnologue
13:30 – 13:40	DY PREJ KËNGËVE TË VJETRA TË LUGINËS SË SHKUMBINIT	prof. Skender KARRIQI , kurator, koreograf, Studiues i etnokulturës shqiptare
13:40 – 14:25	PUSHIM DREKË	
14:30 – 16:10	SEANCA E SHTATË ME KUMTESA	
	Drejtues seance: prof. Lluka HEQIMI , Edlira SULAJ , Nazmi SELIMI , Hysen KOÇILLARI , Xhemajl GASHI , Egon VELIAJ ,	
14:25 – 14:30	PËRSHËNDETJE NGA SHOQATA LABËRIA	Prof. Dr. Ago NEZHA
14:30 – 14:40	LINDJA E NINULLA - ZAKONE, CEREMONI E RITE NE DEVOLL	Hysen KOÇILLARI Studiues i etnokulturës shqiptare
14:40 – 14:55	DISKU I FESTOS – KODI I LASHTE I GJUHËS SHQIPE	Xhemajl GASHI , Studiues, Publicist
14:55 – 15:05	TEKNIKAT E PRODHIMIT TË VESHJEVE TRADICIONALE – PJESË KRYESORE E TRASHEGIMISË JOMATERIALE,	Edlira SULAJ , Stiliste dhe restauratore e veshjeve artizanale
15:05 – 15:15	SKODRINON - SIMBOL I AUTOKTONISË NË UJRAT TONA	Nazmi SELIMI , Studiues, Publicist, Publicist
15:05 – 15:15	PLOTZËRSHI (POLIFONIA) LAB - JEHONË E ZOTAVE, Studiues	Egon VELIAJ
15:15 – 15:25	MALI I SHKËLZENIT - SHKËLQIMI DHE DRITAT E TIJ	Astrit Hykaj , Studiues, perkthyes

15:25 – 15:35	MALLAKASTRA - KËSHTJELLË E THESAREVE MAGJIKE APO RELIKE E NJË EPOKE TË ARTË	Sokrat HËNA , Studiues, Publicist
15:35 - 15:45	DUKATI - THESAR VLERASH	Shit BELULI
15:45 – 15:55	DOKUMENTAR - KOSTUMET KOMBËTARE NË ALBUMIN E SHTEPISË, TRASHËGUMIA E KËNGËS NË BREZA	Edlira SULAJ , Asambli Mokrës
15:55 – 16:10	PUSHIM KAFE	
16:10 – 18:00	SEANCA E TETË ME KUMTESA	
	Drejtues seance: Prof. Pirro ICKA , Eva BRINJA , Artan KURTI , Skender KARRIQI , Kujtim MATELI , Gëzim HIDRI	
16:10 – 16:20	DEKORACIONE TË GURTA NË KULLËN MATJANE – MOTIVE ATDHETARE, TË TRIMËRISË DHE MIKPRITJES	Artan KURTI , Etnologji dhe Folklor
16:20 – 16:30	PUNIMET E GURIT DHE FJALOSJA ME TË	Gëzim HIDRI
16:30 – 16:40	MJESHTERIA E GURIT DHE PERDORIMI HISTORIK I TIJ,	Xhoxhi FANI , Gurpunues
16:40 – 16:50	MJESHTERIA E DRURIT DHE PERDORIMI HISTORIK I TIJ	prof. Pirro ICKA , Drugpunues, Studiues, Publicist
16:50 – 17:00	KOMUNITETI MYZEQAR NË MAGJËN ZEMERGJËRË TË MIKPRITJES	Andrea LIKO Studiues, Muzeolog
17:00 – 17:10	TRE GJËTJE ARKEOLOGJIKE	Kujtim MATELI , Studiues, Publicist
17:10 – 17:20	VËSHTRIM HISTORIK SË ARKITEKTURËS SË KALASËS SË SKRAPARIT	Nuri CUNI , Studiues, Publicist

17:20 – 17:28	ETNOKULTURA SHQIPTARE NË FILATELINË POSTARE,	Fjorel ÇOMO Brunilda OZUMI
17:28 – 17:36	HISTORIKU I VIOLINËS SË PARË NË SHQIPËRI	Besnik KETA studiues
17:36- 17:45	VALANICA, NJË VEGËL ZEJE QË DUHET RUAJTUR	Hysen UKA Studiues, Publicist
17:45 – 17:55	TRE AGRUMENTA QË ZBËRTHEJNË ETNITETIN SKËNDERBE	Eva BRINJA Studiuese, Publiciste
17:55 – 18:00	ETNOKULTURA ÇAME E SHPREHUR NË VALLEN ÇAME	Kryetar i Fondacionit çamëria H. Tahsin, Alket VELIU
18:00 – 18:40	DISKUTIM, MENDIME, SUGJERIME, PËRFUNDIME, FOTO NË GRUP Shqyrtimi i kërkesave drejt UNESKOS Për Lahutën, Veshjen Zadrimore, Xhubletën, etj. MBYLLJE	Sazan GURI Azgan HAKLAJ , Luljeta DANAJ , Astrit MEMIA , Sokol SUSAJ , Fred BALAJ , Stefan PINGULI

MINIMUZETE ETNOKULTURORE		
1.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E KURBINIT	Nikoll Gj. LLESHI
2.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E MALESISË SË MADHE	Ndue BACAJ
3.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E TUZIT	Nikoll CAMAJ Ilmi KURTI
4.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E SHKODRËS DHE ZADRIMES	Ndoc SHABEN
5.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E DUKAGJINIT	Gjon Duke GILJA

6.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E MIRDITËS	Dod LULI
7.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E HASIT	Ibsen ELEZI
8.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E KUKËSIT	Ibsen ELEZI
9.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E BERATIT	Tefta QOSE
10.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E ZAGORISË	Andon PANGO
11.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E LUNXHËRISË	Kleant DEDI
12.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E LAZARATIT	Jace LAZARAT
13.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E VLORËS	Egon VELAJ
14.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E PRENJASIT - RAJÇËS	Florian KARAJ
15.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E MOKER - GRAMSHIT	Ramadan KLLOGJRI
16.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E LIBRAZHBIT	Skender KARRIQI
17.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E ELBASANIT	Ruzhdi VESHI
18.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E ÇAMERISË	Fata MUSAI
19.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E KORÇËS	Brunilda ZGURRO Liljana QELEMENI Edison QELEMENI

20.	MINIMUZE ME ETNOKULTURË DHE TRASHËGIMI KULTURORE PËR TREVËN E TIRANËS	E. SULAJ
21.	<p>PAVIONI I LABËRISË ME KURATOR STUDIUESIN DHE MUZEOLOGUN MERDAR JERA, TEPELENË</p> <ul style="list-style-type: none"> • VESHJEN BARITORE DIMËRORE PALLTO TË LESHTË, POTURE TË LESHTA, QYLAF TË LESHTË, OPINGA LËKURE, SHARKU DIMËROR. • VESHJE POPULLORE SKENIKE E LABËRISË, JELEK, XHAMADAN, QYLAU I LABËRISË, POTURE, TIRQE, KALCA, MËNGORE TË LESHTA, KËPUCË ME XHUFKA, ETJ, (ME PUNIM ARTIZANAL ME DORË). • VESHJA NË MODËLIN E PASHALLËKUT E ALI PASHË TEPELENËS • CYLA DYJARE DHE MELODI TË NDRYSHME BARITORE NGA PERSONI QË E KA PRODHUAR ATE. • PAGURI I UJIT PREJ DRURI DHE HEJBET PËR MBAJTJEN E USHQIMIT, TË CILIN E PËRDORTE BARIU KUR SHKONTE ME BLEKTORI • FOTO ALBUM NË A3 TË RESURSEVE TURISTIKE TË TEPELENËS SIPAS KATEGORIVE I, II DHE III, KALAJA E ALI PASHË TEPELENËS, KALAJA E HORËS DUKAJ, KALAJA E QYTEZËS DUKAJ, KALAJA E LEKLIT, KALAJA E MATOHASANE, KALAJA E QYTEZËS, VENDBANIMI ANTIK QESARAT, URA ANTIKO MESJETARE E BEÇISHTIT, KALAJA E ZHARRËS, UJSJELLSI I BËNÇËS, KISHA E SHËN THANASIT LEKËL, KALAJA E NIVICËS, SHPELLA E LEK PETËS PROGONAT, LUGJET E DHËMBLANIT, ETJ. 	M. JERA L. SHEHU

	PANAIRET DHE EKSPOZITAT QË SHOQËROJNË KUVENDIN 02 – 04 MARS, 2022	
1.	EKSPOZITË ME VESHJET TRADICIONALE SË KRAHINAVE TË NDRYSHME TË VËNDIT ME KURATORË	Edlira SULAJ
2.	EKSPOZITA ME PUNIME TRADICIONALE DRURI,	Pirro ICKA
3.	PANAIR I LIBRIT TË AUTORËVE PJESMARRËS	S. GURI , etj
4.	PANAIR LIBRI TË SHTËPIVE BOTUESE ME LIBRA ETNO-KULTUROR	Nikoll SPATHARI
5.	PANAIR LIBRI TË SHTËPIVE BOTUESE ME LIBRA ETNO-KULTUROR	Nikoll Gj LLESHI
6.	EKSPOZITË “HISTORIA E ETNOKULTURËS ME PULLA SHQIPTARE	Fjorel ÇOMO
7.	GJETJE ARKEOLOGJIKE NGA KRAHINA E DIBRËS	Taf TOLA
8.	DOKUMENTARË PËR QARJEN ME GJAMA, PICKAMA E BURRAVE ME REGJISORE	MIRA SHKURTI
9.	BISEDË PËR VLERAT E SHQIPTARËVE NDËR MIJËVJEÇARË ME NXËNËSIT E SHKOLLËS 9 VJEÇARE “ALBANËT”.	S. GURI
10.	BISEDË PËR VLERAT E SHQIPTARËVE NDËR MIJËVJEÇARË ME NXËNËSIT E SHKOLLËS 9 VJEÇARE JOPUBLIKE INDEPENDENCE DAJT	S. PINGULI
11.	BISEDË PËR VLERAT E SHQIPTARËVE NDËR MIJËVJEÇARË ME NXËNËSIT E SHKOLLËS “ <i>ISMAIL QEMALI</i> ”	Fatbardha DEMI
12.	BISEDË PËR VLERAT E SHQIPTARËVE NDËR MIJËVJEÇARË ME NXËNËSIT E SHKOLLËS “ <i>QEMAL STAFA</i> ”.	S. GURI
13.	VESHJEN BARITORE DIMËRORE PALLTO TË LESHTË, POTURE TË LESHTA, QYLAF TË LESHTË, OPINGA LËKURE, SHARKU DIMËROR	Laert SHEHU

SHQIPËRIA -
SELIA E NJË KULTURE TË LASHTË

Një komb ngrihet, ecën, zhvillohet jo me forcën e muskujve të paditur, por me forcën e dijes me vlera dhe nivel të lartë përfaqësimi

Shqipëria është selia e një kulture të lashtë. Lashtësia e kulturës së saj dëshmohet jo vetëm nga zbulimet e shumta arkeologjike, por edhe nga pasuria e madhe e traditave etnografike që populli ynë i mban gjallë, edhe sot e kësaj dite.¹ Rrethanat e vështira historike që në rrjedhën e ngjarjeve rënduan mbi jetën e shqiptarit nuk mundën të shuanin ndjenjat e tij artistike. Nëse marrim pjesë në një manifestim folkloristik, nëse vizitojmë qytetet tona në një ditë tregu, nëse ndjekim një festival popullor apo familjar në krahina të ndryshme, gjëja e parë që na tërheq vëmendjen është veshja tradicionale e popullit tonë, ku shija është shumë e zhvilluar tek ky populli shqiptar. Veshjet e ndryshme të përdorura nga njerëzit janë një material i vlefshëm që mbartin dëshmi dokumentare për shkallën e kulturës, por më tepër për fuqinë e tyre artistike.

---

¹ Rrok Zoisi, Popular Art in Albania, v. 1959

Kostum tipik shqiptar i malësisë së veriut i mbajtur nga princi i Mirditës Preng Bib Doda dhe i dhuruar nga E. Hoxha, J. V. Stalinit, që sot gjendet në Muzeun Etnografik të Shën Petërburgut, Rusi.

Kostume tipike të krahinës së Himarës, disa shekuj më parë,
të kthyer në pulla postare greke në 1972.

Kostume tipike të krahinës së Himarës, disa shekuj më parë,
të kthyer në pulla postare greke në 1972.

Veshja tradicionale e luftëtarëve arvanitas, fustanella burrërore e të cilëve u vodh dhe u deformua si për hajn (theft) nga grekët për ta pasur si veshje kombëtare pas revolucionit.

Luftëtarë, Kapedanë, Dukë, Kont, Lord, kushlo mund t'ja u ketë zilinë..

Veshje princërore e grave arbnore

Dasëm arbane, ku spikat veshja mondane e tyre.

KARTA E BARDHË E KUVENDIT ALBANOLOGJIK

Tiranë, 09-12 Maj, 2019

Fatkeqësitë më të mëdha njerëzimit i kanë ndodhur nga mosdëgjimi i njerëzve të zgjuar.

NË FUSHËN E ETNOKULTURËS

1. Thesari i paçmuar i trashëgimisë kombëtare shqiptare që gjendet në Fondin Shtetëror, (mbi 30,000 objekte etnografike); Trashëgimia kulturore në muzeumet shtetërorë brenda dhe jashtë kufijve dhe ato në pronësi të personave privatë në Shqipëri, Kosovë, Mal të Zi dhe Maqedoni; Koleksionet e krijuara, veçanërisht në dy dekadat e fundit, si ato të Gjon Duguilajt, Shtjefën Ivezajt, Nebi Dervishit, Kaim Murtiqit, Bujar Gazhelit, Lulzim Peratit, Loreta Mokinit, Teodor Dhoskës, Linda Spahiut, Vasilika Sherifajt dhe shumë familjeve malësore; Fondi enciklopedik prej qindra-mijëra negativësh në Fototekën Marubi, etj., të kthehen në destinacione turistike dhe të bëhet rivlerësimi i kësaj kulture.
2. Të krijohet shkolla e trashëgimisë kulturore, ku:
  - a) të ringjallet historia e Thesprotisë – nëpërmjet traditave, gojëdhënave dhe zakoneve çame.
  - b) të verifikohet gjendja fizike e ikonave në Republikën e Shqipërisë, ku në v.1990, fondi i tyre arrinte deri në 1200 copë të tilla.
  - c) të bëhet ndalimi i shitjes së objekteve me vlerë kulturore-historike, qoftë edhe ato që ndodhen në pronësi private dhe të kemi ashpërsim të ligjeve për pasuritë arkeologjike dhe natyrore.
  - d) të vlerësohen mjeshtrat e artizanatit dhe të bëhet ekspozimi dinjitoz i objekteve të shumta arkeologjike që janë të hedhura pa kujdes nëpër magazina.
  - e) nëse Polifonia Labe u fut nën mbrojtjen e UNESCO-s, si pjesë e çmuar e kulturës botërore, edhe Xhubleta e Zezë 4000-vjeçare, si veshja më e vjetër e botës, të vendoset nën mbrojtjen e shtetit shqiptar dhe të autoritetit institucional perëndimor.
3. Të rishikohen përgatitjet dhe njohuritë e ciceronëve

dhe shoqëruesve të grupeve turistike në qendrat antike brenda vendit.

4. Të bëhet e mundur realizimi i nje muzeu dinjitoz për Nënë TEREZËN dhe të lobohet për një film hollivudian për SKËNDERBEUN, për një film hollivudian per ADEM JASHARIN, si dhe të lobohet për një film hollivudian për ÇAMËRINË.
5. Të kryhet përkthimi dhe botimi në shqip i albanologëve botërorë (të papërkthyer), sidomos i arbëreshëve.
6. Forcimi i lidhjeve të gjithanshme me diasporën (sidomos me arbëreshët, arvanitët, sardët, etj.).
7. Të realizohet kryerja e riteve fetare në gjuhën shqipe dhe të lobohet per autoqefalinë e kishës ortodokse të Kosovës.

Momente nga referati i mbajtur në Kuvendin e parë Albanologjik për Akademinë Alternative të Shken-cave “Rrënjët Tona”, me temë ‘Vazhdimësia historiko-gjuhësore dhe etnokulturore e popullit shqiptar ndër shekuj e mijëvjeçarë’. (09 -12 Maj, Tiranë, 2019)

ÇFARË PO BËNI JU PËR TË MBROJTUR
TRASHËGIMINË KULTURORE SHQIPTARE?

Në njëmijë qëndrestarë,
aty do të më gjeni
mua.

Në njëqind qëndrestarë,
aty do të jem
unë.

Në dhjetë qëndrestarë,
prapë aty do të jem
unë.

Në mbettë vetëm një,
ai do të jem
Unë.”

Autori

PRESIDENT I KUVENDIT
Dr. Stefan PINGULI

DREJTOR ORGANIZATIV
Prof. ing. Av. Sazan GURI

SEKRETAR ORGANIZATIV
Ing.dipl. Fred BALAJ

*PËR AKADEMINË ALTERNATIVE
SHKENCORE RRËNJËT TONA*

KUJTESA E NJË POPULLI

*Hapi i parë në likuidimin e një populli
është të fshish kujtesën e tij historike.*

*Sëkatërrojnë librat e tij, kulturën e tij,
historinë e tij.*

*Atëherë vini dëkë të shkruajë libra të rinj, të krijojë
një kulturë të re, të shpikë një histori të re.*

*Para se të kalojë shumë kohë, kombi do të
harrojë se çfarë është dhe çfarë qe.*